

وزارت کشور

سازمان شهرداری ها و دهیاری های کشور

نظام نامه اجرایی پنجمین جشنواره ملی

طرح های برگزیده دهیاری ها

معاونت امور دهیاری ها

دفتر برنامه ریزی و مدیریت توسعه روستایی

اردیبهشت ماه ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نظام‌نامه اجرایی پنجمین جشنواره ملی طرح‌های برگزیده دهیاری‌ها

به دنبال نامگذاری سال ۱۳۹۵ با عنوان «اقتصاد مقاومتی، اقدام و عمل» در بیانات مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تعیین محورهای اقتصاد مقاومتی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و تکریم ارباب رجوع به عنوان مهم‌ترین اولویت‌های کاری وزارت کشور در سال جاری و همچنین نظر به اهمیت جایگاه مدیریت محلی در بهبود شاخص‌های توسعه پایدار روستایی، «پنجمین جشنواره ملی طرح‌های برگزیده دهیاری‌ها» از سوی معاونت امور دهیاری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور در سال جاری برگزار می‌شود. دلایل اصلی برگزاری این جشنواره ترغیب و تشویق دهیاری‌ها برای انتقال دانش بومی و تبادل تجارب حاصل از اقدامات و فعالیت‌های آن‌ها و نیز شناسایی دستاوردهای موفق دهیاری‌ها با تأکید بر اقتصاد مقاومتی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و تکریم ارباب رجوع است.

ماده ۱: محورها

در این جشنواره ملی، از میان طرح‌های دریافتی از دهیاری‌های سراسر کشور که در سطح استان سرآمد طرح‌های اجراشده توسط دهیاری‌های استان بوده و در جشنواره استانی برگزیده شده‌اند، ۸ طرح ابتکاری برتر که با بهره‌گیری بهینه از منابع و ظرفیت‌های بالقوه موجود در محیط‌های روستایی در بهبود شرایط و ارتقای کیفیت زندگی روستاییان و پیشبرد فرایند توسعه پایدار روستایی مؤثر باشند، در ۴ محور ذیل گزینش و به عنوان طرح‌های برگزیده ملی انتخاب و معرفی می‌شوند. طرح‌های ارسالی از استان‌ها بایستی در چارچوب اهداف جشنواره باشند اما نکته مهم در گزینش طرح‌ها که فرصت موفقیت و کسب عنوان بهتر را برای طرح‌های ارسالی فراهم می‌آورد توجه به نوآورانه بودن و کارکرد مثبت آن‌ها در یکی از ۴ محور اعلام‌شده ذیل است. به این ترتیب طرح‌هایی که فاقد عنصر نوآوری باشند و یا در چارچوب عملکردهای متعارف نهاد دهیاری مانند بهسازی معابر، پسماند روستایی و اقداماتی قرار داشته باشند که هرروزه در گوشه و کنار کشور توسط تعداد زیادی از دهیاری‌ها به طور یکسان به اجرا در می‌آیند فرصتی برای انتخاب در این جشنواره ندارند.

۱- اقتصاد مقاومتی و منابع درآمدی پایدار

۲- فرهنگی- اجتماعی

۳- معماری، عمران و خدمات روستایی

۴- محیط زیست

ماده ۲: اهداف

- ارتقا و بهبود شاخص‌های توسعه پایدار روستایی
- نهادینه‌سازی اقتصاد مقاومتی در مناطق روستایی
- شناسایی و نشر پروژه‌های مرتبط با اقتصاد مقاومتی در دهیاری‌ها
- انتقال دانش بومی و دستاوردهای نوین دهیاری‌های موفق به دهیاری‌های سراسر کشور
- شناسایی و معرفی راهکارهای ایجاد منابع درآمدی پایدار برای دهیاری‌ها
- کمک به رونق اقتصادی مناطق روستایی
- شناسایی اهداف اشتغال‌زایی، کاهش فقر و محرومیت‌زدایی در روستاها
- توجه و بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی و رقابتی نقاط روستایی کشور در فرایند توسعه
- توجه به توسعه فرهنگی و اجتماعی روستاها و کاهش آسیب‌های اجتماعی
- بهبود مناسبات فرهنگی و اجتماعی در روستاها
- شناسایی راهکارهای تسهیل خدمات‌رسانی به روستاییان و تکریم ارباب رجوع
- تقویت روحیه خلاقیت و نوآوری در دهیاری‌ها
- تقویت عزم ملی و ایجاد همبستگی در جامعه روستایی
- افزایش مشارکت روستاییان و کمک به ارتقای سطح سرمایه اجتماعی در روستاها
- تقویت روحیه مدیریت جهادی در دهیاری‌ها
- ارتقای سطح توان علمی و اجرایی مدیران محلی
- فرهنگ‌سازی برای استفاده و ترویج دانش بومی در مناطق روستایی
- حفاظت و بهره‌گیری از منابع و ذخایر موجود در روستاها
- مدیریت منابع براساس ظرفیت‌های بالقوه و تنگناهای طبیعی
- شناسایی راهکارهای سامان‌دهی و بهبود سیما و منظر روستایی
- احیاء سبک‌های معماری بومی و بهره‌گیری از مصالح سنتی و محلی در اجرای پروژه‌های روستایی
- شناسایی طرح‌های سازگار و دوستدار محیط زیست

ماده ۳: سازمان اجرایی

۳-۱- سطح ملی

دبیرخانه ملی جشنواره در معاونت امور دهیاری‌های سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور مستقر و مشتمل بر کمیته اجرایی و کمیته علمی و داوری است.

۳-۱-۱- کمیته اجرایی

کمیته اجرایی، وظیفه انجام کلیه امور اجرایی جشنواره، از اعلام به استانداری‌ها تا برگزاری مراسم اختتامیه در سطح ملی را برعهده دارد و ترکیب اعضای آن به شرح زیر است:

- معاون امور دهیاری‌ها- رییس کمیته
- مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه روستایی - دبیر کمیته
- رییس مرکز مطالعات برنامه‌ریزی شهری و روستایی- عضو کمیته
- مدیرکل دفتر هماهنگی عمرانی و خدمات روستایی- عضو کمیته
- مدیرکل حوزه ریاست، روابط عمومی و امور مجلس- عضو کمیته
- مدیرکل دفتر ارزیابی عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات- عضو کمیته
- مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و بودجه- عضو کمیته
- مدیرکل امور اداری و پشتیبانی- عضو کمیته
- کارشناس مسئول بررسی طرح‌ها در حوزه معاونت امور دهیاری‌ها- عضو کمیته

۳-۱-۲- کمیته علمی و داوری

کمیته علمی و داوری وظیفه بررسی علمی و کارشناسی در تمام مراحل جشنواره را برعهده دارد و در هریک از محورهای چهارگانه، نشست داوری جداگانه برگزار می‌شود. ترکیب اعضای کمیته علمی و داوری به شرح زیر است:

- معاون امور دهیاری‌ها- رییس کمیته (عضو ثابت)
- مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه روستایی - دبیر کمیته (عضو ثابت)
- رییس مرکز مطالعات برنامه‌ریزی شهری و روستایی- عضو کمیته (عضو ثابت)
- مدیرکل دفتر هماهنگی عمرانی و خدمات روستایی- عضو کمیته (عضو ثابت)
- کارشناس مسئول بررسی طرح‌ها در حوزه معاونت امور دهیاری‌ها- عضو کمیته (عضو ثابت)

- در هر محور ۲ نفر متخصص موضوعی به تشخیص رییس کمیته (عضو متغیر)
 - در هر محور رییس کارگروه تخصصی ذی‌ربط دهیاری‌ها به شرح تبصره‌های ذیل (عضو متغیر)
 - یک نفر دهیار منتخب از برگزیدگان دوره قبلی جشنواره به تشخیص رییس کمیته (عضو متغیر)
- تبصره ۱: در محور اقتصاد مقاومتی و منابع درآمدی پایدار، رییس کارگروه بودجه و امور مالی؛ در محور فرهنگی-اجتماعی، رییس کارگروه توسعه مدیریت و سرمایه انسانی؛ در محور معماری، عمران و خدمات روستایی، رییس کارگروه فنی و عمرانی؛ در محور محیط زیست رییس کارگروه محیط زیست و خدمات عمومی

تبصره ۲: چنانچه حداقل یک مورد از طرح‌های هر محور متعلق به استان متبوع رییس کارگروه باشند به جای رییس کارگروه، یکی از اعضای کارگروه ذی‌ربط به تشخیص رییس کارگروه به عنوان عضو کمیته علمی جانشین می‌شود.

۳-۲- سطح استانی

دبیرخانه استانی جشنواره در معاونت امور عمرانی استانداری مستقر و مشتمل بر کمیته اجرایی و کمیته علمی و داوری است.

۳-۲-۱- کمیته اجرایی

کمیته اجرایی وظیفه انتخاب، بررسی اولیه طرح‌ها و انجام کلیه امور اجرایی در سطح استانی تا تقدیر از طرح‌های برگزیده استانی و متعاقباً ارسال طرح‌ها به دبیرخانه ملی جشنواره را برعهده دارد و ترکیب اعضای آن به شرح زیر است:

ترکیب اعضای کمیته استانی برگزار می‌شود به شرح زیر است:

- معاون امور عمرانی استانداری- رییس کمیته
- مدیرکل دفتر امور روستایی و شوراهای استانداری - دبیر کمیته
- سایر افراد مؤثر در فرایند اجرا به تشخیص رییس کمیته

۳-۲-۲- کمیته علمی و داوری

کمیته علمی و داوری موظف به بررسی علمی و کارشناسی و انتخاب نهایی طرح‌های برگزیده استانی طی یک جلسه داوری است و ترکیب اعضای آن به شرح زیر است:

- معاون امور عمرانی استانداری- رییس کمیته

- مدیرکل دفتر امور روستایی و شوراهای - دبیر کمیته
 - دو نفر متخصص موضوعی به تشخیص رییس کمیته
 - یک نفر از دهیاران منتخب استان به تشخیص رییس کمیته
 - یک نفر از فرمانداران منتخب استان به تشخیص رییس کمیته
 - یک نفر از بخشداران منتخب استان به تشخیص رییس کمیته
- تبصره: ترجیحاً از فرمانداران و بخشدارانی استفاده شود که حوزه متبوعشان طرحی در جشنواره ندارد.

ماده ۴: فرایند برگزاری

در مرحله نخست، در سطح استان پس از وصول طرح‌ها و بررسی مقدماتی آن‌ها و رفع نقائص و تکمیل مدارک مربوط، کمیته اجرایی طی جلسه‌ای به بررسی و ارزیابی طرح‌ها پرداخته و طرح‌های واجد شرایط را در چارچوب ضوابط و اهداف به صورت مقدماتی انتخاب می‌نماید و جشنواره استانی را **حداکثر تا ۳۱ شهریورماه** با شرکت طرح‌های مذکور برگزار می‌نماید. طرح‌های شرکت‌کننده در جشنواره استانی به وسیله کمیته علمی و داوری مورد قضاوت نهایی قرار گرفته و در نهایت طرح‌های متناسب با اهداف و محورهای جشنواره، به عنوان طرح‌های برگزیده استانی معرفی می‌شوند و از آن‌ها تقدیر به عمل می‌آید و متعاقباً با امضا و تأیید نهایی معاون امور عمرانی به عنوان رییس کمیته اجرایی استان، **حداکثر تا ۱۵ مهرماه صرفاً در قالب فایل powerpoint مستقل برای هر طرح** برای شرکت در جشنواره ملی ارسال می‌شوند. چنانچه طرح‌های استانی در مهلت تعیین شده به دبیرخانه ملی جشنواره واصل نشوند فرصت رقابت و شرکت در جشنواره را از دست داده و این مهلت به هیچ وجه قابل تمدید نخواهد بود. در سطح ملی نیز پس از دریافت طرح‌های برگزیده استانی توسط دبیرخانه جشنواره و بررسی اولیه توسط کمیته اجرایی، طی ۴ نشست مجزا کمیته علمی و داوری به قضاوت نهایی در مورد طرح‌ها پرداخته و ۸ طرح برگزیده ملی را انتخاب و متعاقباً در روز جشنواره از آن‌ها تقدیر به عمل می‌آید.

ماده ۵: معیارهای انتخاب طرح‌ها

۵-۱- معیارهای کلی

- ۱- طرح‌های ارسالی باید حتماً به بهره‌برداری رسیده باشند و از ارسال طرح‌های مطالعاتی یا طرح‌هایی که قرار است در آینده به اجرا درآیند یا طرح‌های نیمه‌تمام خودداری شود.
- ۲- بیش از ۲ سال از اتمام طرح‌های ارسالی نگذشته باشد.

۳- طرح‌های ارسالی در دوره‌های قبلی جشنواره شرکت نکرده باشند.

۴- صرفاً طرح‌هایی برای جشنواره ارسال شوند که توسط دهیاری و با محوریت دهیاری به اجرا درآمده باشند و از ارسال طرح‌هایی که دهیاری در اجرای آن‌ها نقش اصلی و محوری ندارد خودداری شود.

۵- دهیار اجراکننده هر طرح آمادگی لازم را برای ارائه پاورپوینت مذکور و توضیح دادن طرح در جشنواره استانی و به مدت ۱۵ دقیقه در جشنواره ملی در حضور کمیته علمی و داوری (در مورد طرح‌های راه‌یافته به جشنواره ملی) داشته باشد.

۵-۲- معیارهای تخصصی

۵-۲-۱- معیارهای انتخاب طرح‌های اقتصاد مقاومتی و منابع درآمدی پایدار

- ۱- رعایت اصول و ضوابط اقتصاد مقاومتی از جمله درون‌زا بودن و برون‌گرا بودن طرح
- ۲- کمک به رونق اقتصادی روستا
- ۳- بهره‌گیری از ظرفیت‌های محلی به‌ویژه در راستای اقتصاد مقاومتی و مدیریت بهینه هزینه‌ها
- ۴- کمک به اشتغال‌زایی در سطح روستا یا دهستان
- ۵- کمک به کسب درآمد پایدار برای دهیاری
- ۶- کمک به توسعه صنایع روستایی
- ۷- کمک به توسعه کشاورزی و دامپروری روستایی
- ۸- کمک به بازاریابی محصولات و تولیدات روستایی
- ۹- کمک به کاهش فقر در روستا
- ۱۰- کمک به ارتقای سطح رفاه عمومی در روستا
- ۱۱- توجه به مزیت نسبی و رقابتی منطقه

۵-۲-۲- معیارهای انتخاب طرح‌های فرهنگی-اجتماعی

- ۱- کمک به توسعه زیرساخت‌های فرهنگی- ورزشی روستا
- ۲- کمک به توسعه امور فرهنگی روستا شامل دسترسی اهالی به اقلام فرهنگی شامل کتاب، مطبوعات و ...
- ۳- کمک به حفظ میراث فرهنگی و آثار تاریخی روستا
- ۴- کمک به توسعه گردشگری روستایی
- ۵- کمک به تقویت بنیان‌های اجتماعی و بنیان خانواده
- ۶- کمک به افزایش همبستگی و مشارکت مردم در امور روستا و ارتقای سطح سرمایه اجتماعی

- ۷- کمک به افزایش سطح دسترسی اهالی روستا به آموزش
- ۸- کمک به افزایش سطح مشارکت و حضور زنان در فعالیت‌های اجتماعی و انجام امور روستا
- ۹- بهره‌مندی از ظرفیت سازمان‌های مردم‌نهاد در توسعه پایدار روستایی و کمک به فعالیت‌های دهیاری‌ها
- ۱۰- کمک به کاهش آسیب‌های اجتماعی و جرائم و همچنین افزایش احساس امنیت در روستا
- ۱۱- تسهیل در خدمات‌رسانی به روستاییان و تکریم ارباب رجوع به صورت نظام‌مند و قابل‌سنجش در فرایند پاسخ‌گویی دهیاری

۵-۲-۳- معیارهای انتخاب طرح‌های معماری، عمران و خدمات روستایی

- ۱- توجه به شاخص کاهش زمان اجرای پروژه و بهره‌وری بیشینه.
- ۲- بهبود وضعیت بهره‌برداری از پروژه‌ها از منظر کاهش هزینه تمام شده.
- ۳- ارتقای قابل‌ملاحظه شاخص‌های کمی و کیفی پروژه‌ها از منظر مدیریت اجرایی.
- ۴- جلب مشارکت‌های مردمی در اجرا و بهره‌برداری از پروژه‌های عمرانی جهت پیشگیری از هدررفت منابع مالی ملی.

۵- توجه به پروژه‌های عمرانی عام‌المنفعه.

- ۶- استفاده از تکنولوژی‌های نوین ساخت و معماری در اجرای پروژه‌های عمرانی و افزایش بهره‌وری آنها.
- ۷- بهره‌گیری از معماری بومی و مصالح سنتی در تلفیق با شیوه‌های نوین طراحی و ساخت در راستای حفظ فضا و فرهنگ روستایی.

۵-۲-۴- معیارهای انتخاب طرح‌های محیط زیست

- ۱- کمک به ارتقای سطح بهداشت محیط‌های روستایی اعم از محل‌های زندگی و کار
- ۲- حفظ محیط زیست و حفاظت از منابع طبیعی و فضاهای سبز یا توسعه هدفمند آنها
- ۳- کمک به افزایش شاخص بهبود وضعیت محیط زیست و کاهش بهینه مصرف انرژی
- ۴- کاهش آلاینده‌های محیطی
- ۵- استفاده از فناوری‌های نوین در طراحی، ساخت و ساماندهی محل‌های دفن پسماند
- ۶- کمک به کاهش پسماندهای دفنی، شیرابه تولیدی و سایر آلاینده‌های محل دفن

ماده ۶: قالب و نحوه تهیه طرح

هر طرح ارسالی به جشنواره ملی باید تنها در قالب یک فایل **powerpoint** مستقل باشد و در تهیه طرح و متن ارسالی توسط دهیاری‌ها در این فایل باید موارد زیر دقیقاً و به ترتیب زیر لحاظ شود:

- ۱- عنوان طرح و مشخصات کامل روستا شامل تقسیمات کشوری، کد آبادی، تعداد جمعیت و خانوار، ویژگی‌های طبیعی و پتانسیل‌های موجود آن
- ۲- مشخصات دهیار اجراکننده طرح شامل نام و نام خانوادگی، سن، میزان تحصیلات، تجربیات و سوابق کار
- ۳- هدف از اجرای طرح
- ۴- ضرورت و اهمیت اجرای طرح
- ۵- بازه زمانی اجرای طرح (تاریخ شروع، پایان و بهره‌برداری طرح)
- ۶- نحوه اجرای طرح (با ذکر میزان مشارکت مردمی به ویژه زنان و جوانان و همچنین سایر نهادها و دستگاه‌های اجرایی در صورت حضور)
- ۷- گستره اجرای طرح (در سطح روستا، دهستان، بخش، شهرستان و ...)
- ۸- میزان هزینه اجرای طرح و نحوه تأمین منبع یا منابع آن (بیان دقیق و عددی هزینه‌های صورت گرفته)
- ۹- میزان درآمدهای حاصله از طرح و نحوه هزینه‌کرد آن‌ها (بیان دقیق و عددی درآمدها و هزینه‌های صورت گرفته)
- ۱۰- نتایج حاصل از اجرای طرح (شامل میزان و نحوه تأثیرگذاری آن در بهبود کیفیت زندگی، توسعه فرهنگی-اجتماعی روستا، توسعه اقتصادی روستا و درآمدزایی پایدار برای دهیاری، بهبود محیط زیست روستا، اشتغال‌زایی و کاهش فقر، افزایش سطح مشارکت مردم، سامان‌دهی سیما و منظر روستایی و ...)

ماده ۷: الزامات تهیه پاورپوینت طرح

- ۱- در این پاورپوینت باید میزان اشتغال ایجاد شده، میزان مهاجرت‌های معکوس صورت گرفته، میزان مشارکت اقشار مختلف اعم از زنان، جوانان، نخبگان، بخش خصوصی، بخش دولتی و نیز سایر موارد قابل ارائه، دقیق و به صورت کمیت و در قالب اعداد ارائه شود.
- ۲- تعداد اسلایدهای پاورپوینت حداکثر ۲۰ عدد باشد.
- ۳- لازم به ذکر است که این پاورپوینت باید ارائه‌دهنده تصویری جامع و کامل از روند اجرای طرح از آغاز تا پایان و به ویژه از طرح تکمیل شده و به بهره‌برداری رسیده باشد. به همین دلیل باید به ویژه در دو بخش نحوه اجرای طرح و نتایج حاصل از اجرای طرح همراه با عکس‌های گویا و کافی و با کیفیت بالا باشد. به همین منظور توصیه می‌شود که حتماً در متن پاورپوینت از تصاویر گرفته شده با دوربین‌های دیجیتالی همراه با عکاسی حرفه‌ای استفاده شود و از تصاویر اسکن شده و فاقد کیفیت به هیچ وجه استفاده نشود زیرا فرصت انتخاب شدن را پایین می‌آورد.

ماده ۸: زمان بندی جشنواره

